

میاید اچ آی وی را بهتر بشناسیم

بسم الله الرحمن الرحيم

ویژه گیرنده خدمت

میاید اچ آی وی را بهتر بشناسیم

ویژه - نسخه مادر

نسخه سوم - پاییز ۱۴۰۴

مرکز مدیریت بیماری های واگیر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

مجموعه دستورالعمل و استاندارد فایست های مرتبط با

پنجمین برنامه استوئازیک ملی کنترل عفونت اچ آی وی جمهوری اسلامی ایران

زیرکمیته تخصصی آموزش و اطلاع رسانی

شناسنامه کتاب در برنامه استراتژیک:

این مجموعه در راستای نیل به هدف هفتم از استراتژی اول* برنامه استراتژیک نوشته شده است و از زیرساخت‌های لازم برای رسیدن به اهداف آموزشی استراتژی اول است. مجموعه حاضر توسط گروه تخصصی آموزش و اطلاع‌رسانی، با هدف آموزش گیرندگان خدمت تهیه شده و در تاریخ ۱۵ بهمن ماه ۱۳۹۵ توسط کمیته کشوری نظارت بر اجرای برنامه (SIP کشوری) تایید و جهت بهره‌برداری به گروه‌های فنی SIP استانی ارسال شد.

*S1107: دستورالعمل‌های نحوه آموزش و اطلاع‌رسانی و محتوای آموزشی استاندارد در خصوص آموزش ماهیت بیماری و راه‌های پیشگیری با تمرکز بر کاهش استیگما به تفکیک گروه‌های هدف برنامه تهیه و دو سال یکبار مورد بازبینی قرار گیرد.

تالیف:

دکتر هنگامه نامداری تبار	مدیر برنامه کشوری کنترل عفونت اچ آی وی
دکتر کتایون طایری	مسئول برنامه مراقبت و درمان اچ آی وی
خانم زهرا رجب پور	کارشناس مراقبت و درمان اچ آی وی

زیر نظر:

دکتر قباد مرادی - رئیس مرکز مدیریت بیماری‌های و اگیر

اعضا کمیته کشوری نظارت بر اجرای برنامه (SIP) تایید کننده: (به ترتیب حروف الفبا)

نازنین حیدری - تکتیم خجسته - مریم خوش طینت - پریناز رضا پور - سعیده زاهد انارکی - دکتر ناصر سلیمانی
- دکتر محمدرضا شالبافان - دکتر حمیدرضا فتحی - دکتر ابراهیم قدوسی - دکتر مهدی قمبری محمدی -
دکتر ملیحه مولوی - مجید کاظمی اصل - صدیقه کلانکی - دکتر اعظم گودرزی - نسرین گودرزی - دکتر
کامبیز محضری - دکتر کیوان مختاری

با تشکر از همکاری: (به ترتیب حروف الفبا)

ندا تیرا، رکسانا شجیعی، حامد صفری، شهرزاد قربانی، دکتر مهدیه غلامرضایی، زهرا غلامی پور، مرضیه محبوبی

پیشگفتار

سلامت، بزرگ‌ترین نعمتی است که در زندگی هر فرد وجود دارد و حفظ آن نیازمند آگاهی، مسئولیت‌پذیری و مراقبت مستمر است. در دنیای امروز، با وجود پیشرفت‌های چشمگیر در حوزه پزشکی و علوم بهداشتی، هنوز هم بیماری‌های عفونی مانند اچ‌آی‌وی چالش‌های بزرگی برای سلامت عمومی ایجاد می‌کنند. با این حال، آنچه بیش از هر چیزی در مواجهه با این بیماری اهمیت دارد، آگاهی دقیق و علمی است.

این کتاب با هدف ارائه اطلاعات دقیق، ساده و کاربردی درباره اچ‌آی‌وی تهیه شده است تا بتواند به خوانندگان کمک کند این بیماری را به درستی بشناسند، راه‌های پیشگیری از آن را بیاموزند و در صورت مواجهه با آن، بدانند چگونه می‌توانند زندگی سالم و پربراری داشته باشند. در این مسیر، آموزش و ارتقای سلامت نقش کلیدی ایفا می‌کند. آموزش نه تنها به ما می‌آموزد چگونه از خود مراقبت کنیم، بلکه به ما کمک می‌کند تا با دیدی باز و انسانی با افراد مبتلا به اچ‌آی‌وی رفتار کنیم.

امید است این اثر گامی هرچند کوچک در جهت افزایش آگاهی عمومی، کاهش انگ اجتماعی و تقویت فرهنگ پیشگیری و مراقبت باشد.

دکتر شهرام رفیعی فر

سرپرست دفتر آموزش و ارتقای سلامت

پیشگفتار

کاهش انگ و بدنامی اچ‌آی‌وی و اصلاح باورهای غلط از اهداف اصلی برنامه کنترل اچ‌آی‌وی است که زیرساخت و مبنای اصلی برای فراهم‌آوردن امکان نیل به سایر اهداف برنامه کنترل اچ‌آی‌وی می‌باشد.

کنترل اپیدمی اچ‌آی‌وی در گرو دستیابی به سه هدف مهم زیر است:

۱. افراد مبتلا شناسایی شوند.
۲. به خدمات درمانی دسترسی پیدا کنند و تحت مراقبت و درمان قرار گیرند.
۳. درمان را تا آخر عمر ادامه دهند تا با یک درمان موثر، تعداد ویروس در خون آن‌ها به قدری پایین آید که ضمن تضمین سلامت خود، احتمال انتشار بیماری به سایرین به حداقل ممکن برسد.

علی‌رغم پیشرفت‌های قابل توجه در دسترسی افرادی که با اچ‌آی‌وی زندگی می‌کنند به برنامه‌ی مراقبت و درمان، یکی از چالش‌های این برنامه، کمتر از حد انتظار بودن فعالیت‌های تشخیص و شناسایی موارد مبتلا به اچ‌آی‌وی است. انگ و تبعیض مرتبط با اچ‌آی‌وی یکی از موانع اصلی است که مانع دستیابی به هدف پایان دادن به ایدز تا سال ۲۰۳۰ می‌شود. انگ و تبعیض و ترس از بیماری منجر می‌شود، افراد برای تشخیص اقدام نکنند و یا در صورت تشخیص، برای دریافت خدمات مراجعه نکنند و یا اگر تحت درمان هستند، درمان را نیمه‌کاره رها کنند. لذا وجود یک مدل آموزشی استاندارد که منجر به کاهش انگ ناشی از بیماری و اصلاح باورهای غلط شود می‌تواند مفید و موثر باشد.

در همین راستا مجموعه‌ی "رویکرد نوین آموزش اچ‌آی‌وی" در راستای نیل به اهداف برنامه استراتژیک کشوری کنترل عفونت اچ‌آی‌وی تهیه شده است. الگوی استفاده شده در تدوین این مجموعه، استفاده از مدل‌های ساده‌کوتاه و قابل تکرار است؛ مدل‌هایی که بتوانند در حیطه نگرش اثرگذار باشند. هدف نهایی آموزش در این مجموعه این است که باور زیر در فراگیران ایجاد شود:

«اچ‌آی‌وی یک بیماری عفونی قابل کنترل است که در صورت تشخیص و درمان به موقع، هم فرد می‌تواند طول عمر طبیعی داشته باشد و هم امکان انتقال بیماری به دیگران به حداقل ممکن می‌رسد.»

لازم به ذکر است مجموعه‌ی پیش‌گفت با مشارکت بیش از ۲۳ سازمان و ارگان عضو برنامه ملی استراتژیک کنترل عفونت اچ‌آی‌وی تدوین شده و به تصویب کمیته کشوری نظارت بر اجرای برنامه استراتژیک کنترل عفونت اچ‌آی‌وی (SIP) رسیده است. از آنجا که وجود این مدل آموزشی استاندارد، می‌تواند در ایجاد وحدت‌رویه در آموزش و شیوه‌های تدریس بسیار موثر باشد، مجموعه‌ی پیش‌رو می‌تواند برای گروه‌های مختلف مورد استفاده و بهره‌برداری قرار گیرد.

بدیهی است عموم مردم می‌توانند با مطالعه‌ی این مجموعه، در راستای کاهش انگ و بدنامی اچ‌آی‌وی، اصلاح باورهای غلط و دستیابی به سه هدف مهم ذکر شده در راستای کنترل اپیدمی اچ‌آی‌وی، به مسئولان و سیاست‌گذاران کمک شایانی نمایند.

دکتر قباد مرادی

رئیس مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر

فهرست

مقدمه

آشنایی با سیستم ایمنی بدن

آشنایی با بیماری‌های عفونی

۱. عامل بیماری اچ‌آی‌وی

۲. راه انتقال اچ‌آی‌وی

۳. علائم عفونت اچ‌آی‌وی

۴. تفاوت عفونت اچ‌آی‌وی و بیماری ایدز

۵. تشخیص ابتلا به اچ‌آی‌وی

۶. درمان بیماری اچ‌آی‌وی

۶. پیشگیری از ابتلا به اچ‌آی‌وی

مقدمه

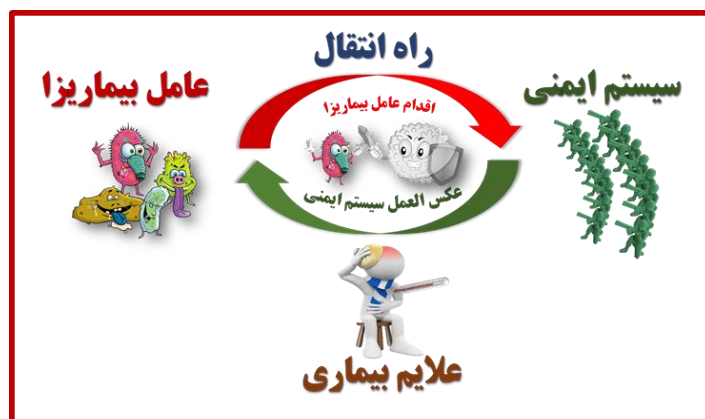
اچ‌آی‌وی یک بیماری عفونی است که اغلب مردم آن‌را با نام ایدز می‌شناسند، در حالی که ایدز تنها مرحله‌ی انتهایی بیماری اچ‌آی‌وی است، که اگر فرد به موقع و درست تحت مراقبت و درمان قرار گیرد، ممکن است تا آخر عمر اتفاق نیفتد. از آن‌جا که اچ‌آی‌وی یک بیماری عفونی است، بهتر است برای شناخت آن، در ابتدا با سیستم ایمنی بدن انسان آشنا شوید.

آشنایی با سیستم ایمنی بدن

در بدن ما، سیستم ایمنی وجود دارد که وظیفه‌اش محافظت از بدن در برابر هر عامل بیگانه‌ای است که وارد بدن می‌شود. گلبول‌های سفید، یکی از اجزای اصلی سیستم ایمنی بدن هستند.

آشنایی با بیماری‌های عفونی:

بیماری‌های عفونی، بیماری‌هایی هستند که به علت ورود یک عامل بیماری‌زا به بدن ایجاد می‌شوند. عامل بیماری‌زا وارد بدن شده، موجب آزرده‌گی قسمتی از بدن می‌شود و سیستم ایمنی علیه این دشمن شروع به فعالیت می‌کند. این جنگی که بین عامل بیماری‌زا و سربازهای دفاعی بدن اتفاق می‌افتد، علایمی را ایجاد می‌کند که

به کمک آن علایم می‌توانیم بیماری را تشخیص دهیم. پس اگر بخواهیم هر بیماری عفونی را بشناسیم، باید بدانیم چه عاملی بیماری را ایجاد می‌کند، این عامل چگونه وارد بدن می‌شود و بعد از ورودش به بدن چه اتفاقی می‌افتد.

۱. عامل ایجاد عفونت اچ‌آی‌وی

عوامل زیادی می‌توانند باعث بیماری‌های عفونی شوند. چون اغلب عوامل بیماری‌زا آنقدر کوچک هستند که فقط با میکروسکوپ دیده می‌شوند به آن‌ها میکروب می‌گویند. میکروب‌ها انواع مختلفی دارند، بعضی ضعیف هستند و به راحتی از بین می‌روند، بعضی دارای ساختمان پیچیده‌ای هستند و بسیار قوی بوده و به راحتی از بین نمی‌روند. نوعی از میکروب‌ها هم هستند که ساختمان

کاملی ندارند و هرگز به تنهایی قادر به ادامه حیات نیستند و برای ادامه زندگی لازم است حتماً درون یک سلول زنده باشند، به این میکروب‌ها "ویروس" می‌گویند.

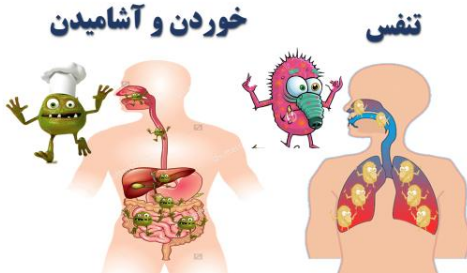
عامل ایجاد بیماری اچ‌آی‌وی نیز یک نوع ویروس به نام HIV (ویروس نقص ایمنی انسان) است. سلول زنده‌ای که ویروس اچ‌آی‌وی در آن زنده می‌ماند، گلبول سفید است.

گلبول‌های سفید در خون و ترشحات بدن وجود دارند و خارج از بدن در مدت کوتاهی از بین می‌روند. بنابراین ویروس اچ‌آی‌وی نیز در خارج از بدن در مدت کوتاهی از بین می‌رود. حرارت، الکل و مواد ضدعفونی کننده (مانند وایتکس) به راحتی می‌توانند باعث از بین رفتن ویروس شوند.

پس نتیجه می‌گیریم ویروس اچ‌آی‌وی فقط درون گلبول سفید زنده قادر به زندگی است در خارج از بدن به راحتی از بین می‌رود.

۲. راه انتقال اچ‌آی‌وی

شناخت راه ورود عوامل بیماری‌زا به بدن اهمیت زیادی دارد، چرا که با شناخت آن و جلوگیری از ورود میکروب به بدن می‌توان زنجیره انتقال بیماری را قطع نمود و از ابتلای افراد به بیماری جلوگیری کرد.

میکروب‌ها از راه‌های مختلفی می‌توانند وارد بدن انسان شوند و اصولاً هر عامل بیماری‌زا بسته به این که به کدام قسمت بدن تمایل دارد، از راهی وارد می‌شود که امکان دسترسی به آن قسمت برایش فراهم باشد. مثلاً میکروب آنفلوآنزا از راه تنفسی وارد بدن شده و میکروب‌های مولد بیماری‌های اسهالی از طریق گوارشی و با خوردن و آشامیدن وارد بدن می‌شوند.

همان‌طور که اشاره شد مقصد ویروس HIV در بدن، گلبول‌های سفید خون هستند؛ پس ویروس از راهی وارد بدن می‌شود که بتواند به گلبول‌های سفید دسترسی داشته باشد. از آن جا که ویروس فقط داخل گلبول سفید زنده می‌ماند، پس تنها از راهی منتقل می‌شود که گلبول سفید منتقل شود. گلبول سفید هم فقط در خون و ترشحات بدن وجود دارد، پس ویروس هم فقط از راهی می‌تواند وارد شود که خون و ترشحات محتوای ویروس به خون یا مخاط بدن فرد دیگری وارد می‌شود.

راه‌هایی که ویروس اچ‌آی‌وی از طریق آن‌ها منتقل نمی‌شود:

از آن‌جا که ویروس اچ‌آی‌وی تنها در گلبول‌های سفید قادر به ادامه حیات است؛ لذا تنها از طریق منتقل می‌شود که گلبول سفید منتقل شود.

گلبول سفید هم فقط در خون و ترشحات جنسی وجود دارد؛ پس ویروس اچ‌آی‌وی از طریق تماس‌های عادی ذیل منتقل نمی‌شود.

- 👉 کار کردن با یکدیگر و زندگی دسته جمعی، هم‌صحبت شدن و معاشرت‌های اجتماعی یا تماس روزمره با افراد آلوده مانند هم‌سفر بودن، هم‌کلاس بودن، نشستن در کنار یکدیگر
- 👉 از روابط عادی اجتماعی مثل سوار شدن در اتوبوس و تاکسی و استفاده از تلفن‌های عمومی
- 👉 غذا خوردن، آشامیدن و یا استفاده از قاشق و چنگال، لیوان و وسایل و ظروف غذاخوری
- 👉 اشک و بزاق و از راه هوا (عطسه و سرفه)
- 👉 استفاده از سرویس‌های بهداشتی مشترک مثل حمام، توالت و استخرهای مشترک
- 👉 توسط حیوانات، حشرات و یا نیش آنها

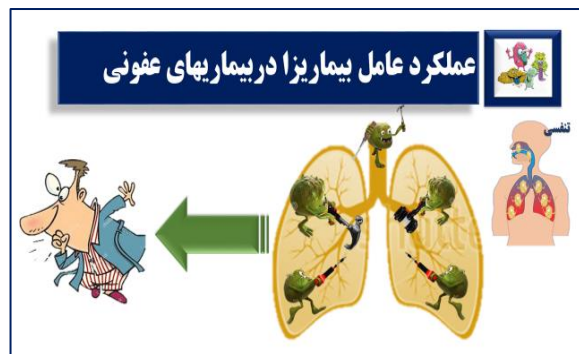
پس نتیجه می‌گیریم: نیازی به جدا سازی افراد مبتلا به اچ‌آی‌وی نیست

۳. علایم عفونت اچ‌آی‌وی

در بیماری‌های عفونی وقتی میکروبی وارد بدن شود، چون باعث آزدگی قسمتی از بدن می‌شود، سیستم ایمنی برای دفاع از بدن به مبارزه با میکروب اقدام می‌کند. این آزدگی و یا واکنش سیستم ایمنی باعث می‌شود علایمی ایجاد شود.

مثلاً میکروب سرماخوردگی باعث آزدگی‌های مخاط دستگاه تنفسی و ریه‌ها می‌شود؛ پس سرماخوردگی خود را به شکل سوزش گلو و بینی و سرفه نشان می‌دهد.

همه علایم بیماری‌های عفونی، مربوط به تخریب بدن توسط میکروب نیست. وقتی میکروب وارد بدن می‌شود، سیستم ایمنی آن را به عنوان دشمن می‌شناسد و با میکروب وارد جنگ می‌شود. مانند ارتش یک کشور که به جنگ دشمن می‌رود. سیستم ایمنی برای مقابله با میکروب‌ها موادی ترشح می‌کند که آن هم علایمی ایجاد می‌کند؛ به عنوان مثال در سرماخوردگی سیستم ایمنی ماده‌ای به نام هیستامین ترشح می‌کند که خودش باعث آبریزش بینی و ... می‌شود.

پس از ورود ویروس HIV به بدن چه اتفاقی می‌افتد؟

در اچ‌آی‌وی داستان به شکل دیگری است؛ زیرا برخلاف اغلب عوامل بیماری‌زا ویروس اچ‌آی‌وی هیچ آسیبی به بدن نمی‌زند. فقط وارد گلبول سفید شده و از امکانات آن برای تغذیه و رشد خود استفاده می‌کند و هیچ قسمتی از بدن، حتی گلبول سفید را تخریب نمی‌کند؛ پس علامتی ندارد. از طرف دیگر چون جایی خراب نمی‌شود، سیستم ایمنی هم واکنشی نشان نمی‌دهد و به این ترتیب **عفونت اچ‌آی‌وی بدون علامت** است. درست مانند دشمنی که به جای آن که به یک کشور حمله کند، به شکل نامحسوس وارد پادگان آن کشور شده و از غذا و

امکانات سربازهای آن پادگان استفاده می کند. بدیهی است در این شرایط جنگی رخ نمی دهد و در حالت معمول کسی متوجه ورود دشمن نمی شود.

در مورد ویروس اچ آی وی، بعد از مدتی ماده ای در خون ترشح می شود؛ مانند این که گلبول سفید با پلاکاردی اعلام می کند که میهمانی ناخوانده دارد؛ که آن هم هیچ علامتی ایجاد نمی کند و فقط نفع آن این است که در تشخیص آزمایشگاهی به ما کمک می کند.

پس نتیجه می گیریم: برخلاف سایر بیماریها، عفونت اچ آی وی هیچ علامتی ندارد و فرد مبتلا تا سالیان متمادی می تواند بدون هیچ علامت و مشکلی به زندگی معمول خود ادامه دهد

۴. تفاوت عفونت اچ آی وی و بیماری ایدز

ویروس اچ آی وی در گلبول سفید جایگزین می شود و با استفاده از امکانات گلبول سفید رشد و تکثیر می یابد؛ به این ترتیب تا زمانی که گلبول سفید توان کافی داشته باشد، ضمن آن که به وظایف خود در دفاع از بدن عمل می کند، امکانات لازم برای زنده ماندن و تکثیر ویروس اچ آی وی را در اختیار ویروس قرار می دهد. در این شرایط هیچ علامتی وجود ندارد.

اگر به هر دلیلی تعداد ویروس زیاد شود، توان گلبول سفید بیشتر صرف تغذیه ویروس شده و برای عملکرد خود توانش کاهش می‌یابد و به تدریج نمی‌تواند به صورت شایسته از بدن در مقابل سایر میکروب‌ها دفاع کند.

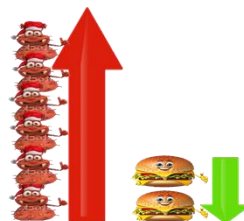
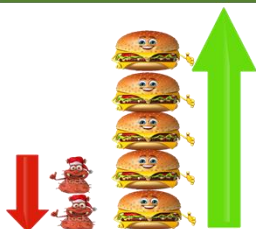
با افزایش ویروس‌ها، گلبول‌های سفید مجبور می‌شوند همه توان خود را صرف تغذیه ویروس کرده و دیگر برای انجام وظایف خود رمقی ندارند. از آن جا که وظیفه گلبول‌های سفید، مقابله با میکروب‌ها است، وقتی گلبول سفید رمق نداشته باشد، اگر میکروب دیگری وارد بدن شود، بدن قادر به هیچ عکس‌العملی نخواهد بود و آن میکروب می‌تواند انسان را از پا درآورد.

در این مرحله، بیماری‌های عفونی و سرطان‌های غیرعادی در بدن فرد فرصت رشد و بیماری‌زایی پیدا می‌کنند. در اصل وقتی کارآیی گلبول‌های سفید کاهش پیدا می‌کند، تمام میکروب‌هایی که در حالت عادی، بیماری‌های ساده‌ای ایجاد می‌کردند و خیلی زود برطرف می‌شدند، می‌توانند عفونت‌های شدیدی ایجاد کنند. به این مرحله در اصطلاح "ایدز" می‌گویند. بنابراین ایدز زمانی است که به دلیل عفونت اچ‌آی‌وی، گلبول‌های سفید توان مقابله با بقیه میکروب‌ها را ندارند و بدن در مقابل سایر عوامل بیماری‌زا بی‌دفاع می‌شود، علامتی هم که دیده می‌شود علامت سایر میکروب‌ها است. اگر فرد تحت مراقبت و درمان قرار گیرد، ممکن است این اتفاق هرگز رخ ندهد.

ایدز در واقع آخرین مرحله عفونت اچ‌آی‌وی است و در صورتی اتفاق می‌افتد که سیستم ایمنی بدن به خاطر تغذیه ویروس اچ‌آی‌وی نتواند در مقابل سایر میکروب‌ها از بدن دفاع کند.

از زمانی که ویروس اچ‌آی‌وی وارد بدن می‌شود تا زمانی که فرد وارد مرحله علامت‌دار ایدز شود، مدت زمان طولانی لازم است و در صورتی که فرد تحت مراقبت و درمان قرار گیرد این زمان می‌تواند تا آخر عمر فرد ادامه یابد. این مدت به دو عامل مهم بستگی دارد:

۱. **قدرت سیستم ایمنی:** هر چه توان و قدرت سیستم ایمنی بیشتر باشد، این مدت طولانی تر می شود و هر عاملی مانند عفونت های دیگر، سوء تغذیه و استرس که سیستم ایمنی را ضعیف کند می تواند این دوره را کوتاه کند.
۲. **تعداد ویروس وارد شده:** هر چه تعداد ویروس بیشتر باشد و هر چه تعداد ویروس بیشتری در هر بار مواجهه وارد بدن شود و اگر مواجهه مستمر باشد، مسلماً زودتر می تواند قوای سیستم ایمنی را کاهش دهد.

پس هر عاملی که قدرت سیستم ایمنی را افزایش دهد یا تعداد ویروس را کم کند، می تواند زمان ورود به فاز علامت دار بیماری را عقب باندازد و حتی ممکن است این مرحله تا آخر عمر نیز اتفاق نیفتد؛ و هر عاملی که قوای سیستم ایمنی را تضعیف کرده و یا تعداد ویروس را اضافه کند، رسیدن به مرحله علامت دار بیماری را تسریع خواهد کرد. مراقبت و درمان فرد مبتلا به اچ آی وی، با تقویت سیستم ایمنی و کاهش تعداد ویروس در خون فرد، باعث می شود مدت زمان بروز ایدز آن قدر طولانی شود که حتی تا آخر عمر فرد هم اتفاق نیفتد.

افزایش قدرت سیستم ایمنی

۵. تشخیص ابتلا به اچ آی وی

در دوران ابتلا به اچ آی وی، فرد هیچ علامتی ندارد که بر اساس آن بتوان به اچ آی وی مشکوک شد، همین موضوع تشخیص اچ آی وی را با مشکل مواجه ساخته است. عده زیادی هستند که مبتلا هستند، اما خود نیز از وضعیت ابتلای خود اطلاع ندارند. مدتی بعد از ورود ویروس به بدن، گلبول‌های سفید به نشانه حضور ویروس، ماده‌ای را در خون ترشح می‌کنند (آنتی‌بادی) که آن ماده هم هیچ علامتی ندارد؛ ولی با آزمایش قابل تشخیص است. از زمان ورود ویروس به بدن تا زمانی که گلبول‌های سفید این ماده را ترشح کنند، مدتی بین دو هفته و گاه حتی سه ماه طول می‌کشد؛ در این زمان علی‌رغم این که ویروس درون بدن فرد هست، حتی اگر فرد آزمایش هم بدهد، جواب منفی خواهد بود. به این مدت زمان، **دوران پنجره** می‌گویند.

توجه به این نکته بسیار حائز اهمیت است که با وجود دوران پنجره (مدت زمانی که ویروس وارد بدن شده، اما سطح آنتی‌بادی به حد قابل تشخیص در خون نرسیده است) و این که علی‌رغم آلودگی، هنوز تست‌های آزمایشگاهی مثبت نمی‌شود، هیچ‌گاه وجود یک آزمایش منفی دلیل قطعی برای عدم ابتلا نیست و فرد باید در فواصل زمانی مشخص مجدداً مورد مشاوره و آزمایش قرار گیرد. اما بعد از این دوران که آنتی‌بادی ترشح شود تا آخر عمر فرد، آنتی‌بادی‌ها در خونس باقی خواهند ماند، لذا تشخیص اچ آی وی فقط بر مبنای آزمایش خون است. اگر فرد تحت درمان قرار نگیرد و علایم ایدز آشکار شود نیز هم‌چنان آزمایش خون وی مثبت است.

پس نتیجه می‌گیریم: تنها راه تشخیص اچ آی وی، آزمایش خون است که آن هم ممکن است در

چند ماه اول ورود ویروس به بدن به شکل کاذب منفی باشد.

بر اساس این توضیحات از زمان ورود ویروس اچ‌آی‌وی به بدن انسان سه مرحله زیر وجود دارد:

دوره پنجره
علامت منفی - آزمایش منفی

عفونت اچ‌آی‌وی
علامت منفی - آزمایش مثبت

HIV آنتی بادی

مرحله ایدز
علامت مثبت - آزمایش مثبت

HIV آنتی بادی

۶. درمان بیماری اچ‌آی‌وی

در اغلب بیماری‌های عفونی، درمان شامل داروهایی است که موجب تضعیف و یا مرگ عوامل بیماری‌زا می‌گردند و بسته به این که عامل بیماری‌زا در چه سلول و یا ارگانی از بدن مستقر شده، اشکال و انواع داروهایی مورد استفاده قرار می‌گیرند که توان دستیابی به آن عامل را داشته باشند.

در مورد بیماری اچ‌آی‌وی، داروی موثری که بتواند ویروس را کامل از بین ببرد، وجود ندارد. اما داروهای مناسبی وجود دارند که می‌توانند تعداد ویروس را در خون به شدت کم کرده و مانع پدید آمدن علائم مرحله ایدز شوند. در کنار این داروها فرد باید تحت مراقبت قرار گیرد تا عواملی که باعث ضعیف شدن سیستم ایمنی‌اش می‌شود نیز از بین برود.

مراقبت مستمر افراد مبتلا به اچ‌آی‌وی و درمان به موقع عفونت‌ها و بیماری‌های دیگر، می‌تواند در به تعویق انداختن مرحله بیماری بسیار موثر باشد، به گونه‌ای که در صورت مراقبت و درمان به موقع؛ ممکن است علائم بیماری ایدز تا پایان عمر بروز نکند.

پس نتیجه می‌گیریم: با مراقبت و دریافت دارو، بیماران می‌توانند سالیان متمادی زندگی عادی و بدون علامت را تجربه کنند

علاوه بر این، درمان عفونت اچ‌آی‌وی از منظر دیگری نیز بسیار حائز اهمیت است. دارو می‌تواند تعداد میکروب در خون و ترشحات را به قدری کاهش دهد که قابلیت سرایت به دیگران، نزدیک به صفر شود. لذا درمان در اچ‌آی‌وی علاوه بر بهبود وضعیت سلامت بیمار، به عنوان یکی از روش‌های اصلی پیشگیری محسوب می‌شود.

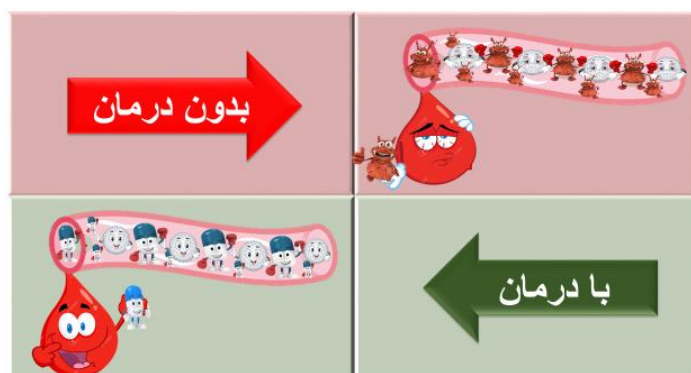
۷. پیشگیری

یکی از اصلی‌ترین روش‌های پیشگیری از بیماری‌های عفونی، راه‌هایی است که مانع ورود میکروب به بدن می‌شوند. این روش پیشگیری بسیار به راه انتقال بیماری وابسته است. به عنوان مثال می‌توان به استفاده از ماسک در بیماری‌های تنفسی و دستکش در بیماری‌های پوستی اشاره کرد.

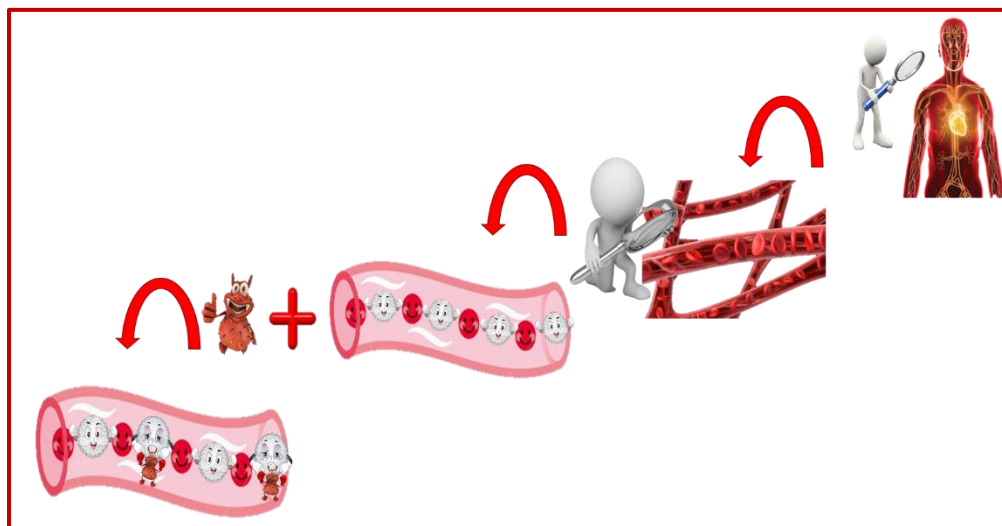
پیشگیری از ابتلا به اچ‌آی‌وی

در این بیماری مانند همه بیماری‌های عفونی، یکی از روش‌های پیشگیری، مانع شدن ورود ویروس به بدن فرد است. استفاده از سرنگ‌های یکبار مصرف در تزریق و کاندوم در روابط جنسی می‌تواند از راه‌های اصلی پیشگیری از انتقال بیماری باشد. همانطور که اشاره شد، یکی دیگر از روش‌های مهم پیشگیری از ابتلا به اچ‌آی‌وی، درمان افراد مبتلا است. دارو با کاهش ویروس در خون و ترشحات منجر می‌شود که حتی در صورت تماس اتفاقی با خون و ترشحات این افراد، ویروسی برای انتقال وجود نداشته باشد.

اچ‌آی‌وی یک بیماری عفونی است که مخصوص گروه خاصی نیست.

بیماری اچ‌آی‌وی مخصوص طبقه، قشر و یا گروه خاصی نیست، این بیماری یک بیماری عفونی است که اگر عامل آن وارد بدن هر کسی شود، آن فرد می‌تواند به بیماری مبتلا شود. چون ویروس درون گلبول‌های سفید خون و ترشحات جنسی وجود دارد و همه افراد دارای گلبول سفید در خون و ترشحات شان هستند، پس هر کسی که با ویروس در تماس باشد، می‌تواند مبتلا به عفونت اچ‌آی‌وی شود.

علی‌رغم این که اچ‌آی‌وی مخصوص گروه خاصی نیست؛ بدیهی است هر کسی که بیشتر با خون و ترشحات جنسی سر و کار داشته باشد، بیشتر احتمال دارد با ویروس در تماس بوده و به بیماری اچ‌آی‌وی مبتلا شود، اما این بدان معنی نیست که فقط این افراد مبتلا به اچ‌آی‌وی می‌شوند:

👉 کسانی که با سرنگ و سرسوزن‌های مشترک تزریق می‌کنند.

👉 استفاده نکردن از کاندوم در روابط جنسی با افرادی که احتمال ابتلای بیشتری دارند.

👉 اگر فرد بیماری مقاربتی داشته باشد با احتمال بیشتری ممکن است در روابط جنسی به عفونت اچ‌آی‌وی مبتلا شود.

👉 نوزادان مادران مبتلا به HIV نیز، اگر مادر تحت درمان نباشد، ممکن است مبتلا شوند.

لذا هرگونه اقدامی که مانع تماس خون و ترشحات جنسی افراد با هم شود، می‌تواند احتمال ابتلا به اچ‌آی‌وی را کاهش دهد:

👉 کسانی که تزریق می‌کنند، از سرنگ و سرسوزن‌های یکبار مصرف و شخصی استفاده کنند.

👉 افراد در روابط جنسی با افرادی که احتمال ابتلای بیشتری دارند، از کاندوم استفاده کنند.

👉 اگر فرد بیماری مقاربتی دارد، سریع برای درمان آن اقدام کند.

👉 با درمان به موقع مادران باردار می‌توان مانع ابتلا کودک شد، لذا مادران باردار، برای اچ‌آی‌وی

آزمایش شوند و اگر مبتلا به اچ‌آی‌وی هستند، تحت درمان قرار گرفته و به نوزاد خود شیر ندهند.

جمع بندی:

۱. عامل بیماری‌زای اچ‌آی‌وی ویروسی شناخته شده است.
 ۲. این ویروس، میکروب مقاومی نیست و در خارج از بدن به راحتی با مواد ضد عفونی کننده معمولی از بین می‌رود.
 ۳. چون فقط درون گلبول‌های سفید زندگی می‌کند؛ فقط از طریق خون و ترشحات منتقل می‌شود؛ پس در روابط معمولی و اجتماعی به راحتی منتقل نمی‌شود و فرد مبتلا هیچ خطری در زندگی معمولی برای دیگران ندارد.
 ۴. حتی اگر فردی مبتلا شود، به شرطی که تعداد ویروس‌های بیشتری وارد بدنش نشود و تحت مراقبت قرار گیرد، می‌تواند سال‌های متمادی بدون علامت باشد.
 ۵. با دریافت دارو و مراقبت‌های به موقع می‌توان سطح ویروس در خون را به شدت پایین آورد و خطر انتقال بیماری به دیگران را به نزدیک صفر رساند.
- با توجه به مطالبی که ذکر شد، به نظر می‌رسد اچ‌آی‌وی یک بیماری عفونی است و در صورتی که تشخیص داده شده و تحت مراقبت قرار گیرد به راحتی قابل کنترل است.